

DATOS IDENTIFICATIVOS

Lingua galega

Materia	Lingua galega			
Código	V51G120V01404			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Idioma				
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Ferreira Boo, María del Carmen			
Profesorado	Ferreira Boo, María del Carmen			
Correo-e	verinesa@yahoo.es			
Web				

Descrición xeral	O Grao en Educación Primaria esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha ampla formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio cabal de ferramenta básica e imprescindible na comunicación: a lingua. Tal competencia é condición sine qua non para a transmisión de coñecementos e para formar os discentes dun xeito integral. E tres son as destrezas que os profesores deben perfeccionar nas aulas para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe desta materia: a capacidade lectora (comprensión, ritmo, dicción), a expresión oral (corrección, claridade, fluidez) e a expresión escrita (corrección, cohesión, propiedade). O futuro mestre de Educación Primaria deberá, polo tanto, adquirir un nivel adecuado de lingua galega que lle permita o dominio das destrezas arriba sinaladas (lectura expresiva, expresión oral e expresión escrita) para levar a cabo unha tripla tarefa: utilizar a lingua galega como lingua normal no ensino, servir de modelo de corrección lingüística aos seus alumnos e detectar e corrixir os erros que estes poidan cometer na lingua oral e na escrita.

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	- saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	- saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	- saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	- saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	- saber - saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	- saber - saber facer
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	- saber
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente	- saber - saber facer
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	- saber facer

CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	- saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	- saber - saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT7	Resolución de problemas	- saber facer
CT9	Traballo en equipo	- saber facer - Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	- saber facer - Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	- saber - saber facer - Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	- saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	- saber facer - Saber estar / ser
CT18	Creatividade	- saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	CE43 CT1 CT3
Falar, ler e escribir correcta e axeitadamente en galego.	CE46 CE48 CE50 CT1 CT2 CT3 CT12 CT14 CT17 CT18
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos	CB1 CB2 CB3 CB4 CG4 CE46 CE48 CT1 CT2 CT3 CT9 CT14 CT17 CT18
Coñecer a fonética e a ortografía da lingua galega.	CB1 CB3 CB4 CB5 CG4 CE46 CT3

Coñecer a gramática da lingua galega.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE46 CT1 CT3 CT13
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua galega.	CB1 CB2 CB3 CE46 CE50 CT3
Comprender as regras de formación de palabras polas que a lingua galega enriquece o seu vocabulario por vía interna.	CB2 CB3 CB4 CB5 CE46 CT1 CT3 CT7
Coñecer e utilizar adecuadamente un léxico suficiente para expresarse con precisión na exposición oral e na redacción de textos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE46 CT3 CT7 CT12 CT13

Contidos

Tema

FONÉTICA E ORTOGRAFÍA	- O uso das grafías e o sistema fonético galego. - A acentuación gráfica. - Palabras de ortografía dubidosa. - Os signos de puntuación.
GRAMÁTICA	Substantivo e adxectivo. Artigo. Pronome persoal. Demostrativo. Posesivo. Indefinidos e numerais. Relativos, interrogativos e exclamativos. O adverbio. O verbo. O infinitivo conxugado. As perífrases verbais. Os elementos de relación: preposicións e conxuncións. A sintaxe oracional. Concordancia nominal e correlación verbal. A construción da oración.
LÉXICO E FORMACIÓN DE PALABRAS.	Palabras patrimoniais, semicultismos e cultismos. Grupos consonánticos. Sufixos e terminacións. Familias léxicas irregulares. Interferencias léxicas. Neoloxismos. A precisión léxica: selección do léxico, incorreccións comúns, tópicos e abusos. Procesos de formación de palabras e morfoloxía léxica. Derivación: prefixación e sufixación. Parasíntese. Composición. Outros procedementos.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	24	48	72
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	40	60
Traballos tutelados	4	8	12
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumando, así como a presentar a materia e o sistema de traballo. Avaliación inicial mediante un modelo de exame.
Sesión maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, con especial atención á gramática do idioma.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exercicios relacionados co temario da materia.
Traballos tutelados	Elaboración, de maneira individual ou en grupo, de textos orais e/ou escritos sobre unha temática concreta (estudo dialectolóxico e/ou análise de calquera aspecto relacionado co programa) que se especificará na aula para o cal o alumnado deberá procurar información, manexar bibliografía, redactar, etc.

Atención personalizada

	Descrición
Sesión maxistral	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida aos exercicios e traballos que se realicen, nas horas de titoría ou nas horas de traballo na aula. Orientacións sobre a elaboración dun traballo escrito
Traballos tutelados	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida aos exercicios e traballos que se realicen, nas horas de titoría ou nas horas de traballo na aula. Orientacións sobre a elaboración dun traballo escrito
Resolución de problemas e/ou exercicios	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida aos exercicios e traballos que se realicen, nas horas de titoría ou nas horas de traballo na aula. Orientacións sobre a elaboración dun traballo escrito

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballos tutelados	Elaboración de textos (orais e/ou escritos) nos que se dea conta dalgún aspecto concreto da materia, nos que se ofrezca a valoración sobre algunha cuestión; descriptor dun libro; análise dun texto desde o punto de vista das desviacións da lingua, nos que se terán en conta a estrutura, presentación, construción e corrección lingüística, emprego axeitado de signos de puntuación. Cada erro de ortografía, morfosintaxe ou de procedementos suporá a perda de 0,25 puntos. Cualificación mínima: 4	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CE43 CE46 CE48 CT1 CT2 CT3 CT7 CT13 CT14 CT18

Resolución de problemas e/ou exercicios	Exercicios de expresión oral e escrita, individuais ou en grupos, relacionados cos contidos da materia do dossier que estará a disposición do alumnado na fotocopiadora. Valórase, tamén, a participación activa habida nas actividades prácticas da aula.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE43 CE46 CE48 CE50 CT1 CT2 CT3 CT7 CT9 CT12 CT14 CT17 CT18
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Exame que será realizado na data oficial publicada na Secretaría do Centro. Cualificación mínima para superar a proba e facer a media co resto das actividades avaliadas: 5 puntos	50	CG4 CE43 CE46 CE48 CT1 CT2 CT3 CT7 CT14 CT18

Outros comentarios e avaliación de Xullo

A ficha persoal, cos datos persoais, e a foto pegada debe entregarse nas dúas primeiras semanas de clase.

O sistema de avaliación pretende facer o alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurarase unha avaliación continua, formativa e global, polo que se terán en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e o resultado final de dito proceso.

A **cualificación final** da materia será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. É dicir, a cualificación final será a suma da nota do exame (50%), dos traballos (30%) e da asistencia, participación activa e resolución de problemas (20%).

Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos e do traballo en clase.

ALUMNADO NON ASISTENTE: Aquel alumnado que non asistise ás aulas ou faltase máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas terá que presentarse a un **exame de toda a materia. Así mesmo, deberá entregar e presentar todos os traballos tutelados propostos o día da realización do exame e o dossier de exercicios feito.** Para a asignación dos traballos, o alumno/a deberá poñerse en contacto coa profesora antes do día 24 de abril de 2016.

Aqueles alumnos que non aproben a materia na convocatoria de maio, manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na convocatoria do mes de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

ÁLVAREZ, R., MONTEAGUDO, H. e REGUEIRA, X.L. (1986). *Gramática galega*. Vigo: Galaxia.

ÁLVAREZ, R. e XOVE, X. (2002). *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

CHAMORRO, M., I. DA SILVA E X. NÚÑEZ. (2008). *Aula de galego 1*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia.

CHAMORRO, M., I. DA SILVA E X. NÚÑEZ. (2009). *Aula de galego 2*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia.

CHAMORRO, M., I. DA SILVA E X. NÚÑEZ. (2009). *Aula de galego 3*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia.

CHAMORRO, M., I. DA SILVA E X. NÚÑEZ. (2008). *Aula de galego 4*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia.

FEIXÓO CID, X. (2004). *Gramática da lingua. Síntese práctica*. Vigo: Edicións Xerais de Galicia.

FERNÁNDEZ SALGADO, B. (2005). *Dicionario Galaxia de usos e dificultades da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

FREIXEIRO MATO, X. R. (2002-2006). *Gramática da lingua galega. I, II*. Vigo: A Nosa Terra.

HERMIDA GULÍAS, C. (2004). *Gramática práctica*. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco Edicións.

FEIXÓO CID, X. (coord.). (2007). *Dicionario fraseolóxico castelán-galego e de correspondencias galego-castelán. Século XXI*. Vigo/Pontevedra: Editorial Galaxia/ Edicións do Cumio.

MÉNDEZ ÁLVAREZ, M^a. X. (2004). *Ortografía da lingua galega*. Vigo: Xerais.

MUÑOZ SAA, B. (2004). *Claro e seguido. 1, 2, 3, 4*. Vigo: Xerais.

Pena, X. R. e Rosales, M., *Manual e exercicios de galego urxente*, Vigo: Xerais, 2006

REGUEIRA, X. L. (1998). *Os sons da lingua*. Vigo: Xerais.

VVAA. 2003. *As normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega. Actualización, complementos e desviacións*. Vigo: Edicións do Cumio.

VVAA. 2005. *Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego*. A Coruña/Santiago de Compostela: Real Academia Galega/Instituto da Lingua galega.

Â

RECURSOS NA REDE:

<http://ilg.usc.es>

<http://www.cirp.es>

<http://www.culturagalega.org/arquivos/cdsg/loia>

<http://www.ogalego.eu/>

<http://www.realacademiagalega.org/documents/10157/19499da0-6a97-4d15-aa91-fa7a36f5f2bd>

<http://www.xunta.es/linguagalega/arquivos/Lexico2-Galicia.pdf>

<http://www.xunta.es/linguagalega/arquivos/Lexico1-Galicia.pdf>

Diccionario da Real Academia Galega

<http://www.realacademiagalega.org/diccionario>

Normas ortográficas e morfolóxicas:

<http://www.xunta.es/linguagalega/arquivos/normasrag.pdf>

<http://www.consellodacultura.org/arquivos/cdsg/docs/normativa.pdf>

Â

Servizos de normalización Lingüística:

Universidade de Santiago de Compostela: <http://www.usc.es/snl/> Â Â

Universidade de Vigo: <http://anl.uvigo.es/>

Universidade da Coruña: <http://www.udc.es/snl/>

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase:

- A asistencia continuada ás clases presenciais.
- A participación e a realización das tarefas prácticas que se propoñan.
- A dedicación responsábel e con rigor ao estudo da materia.
- O estudo continuado da materia.
- A lectura reflexiva, reparando no uso da linguaxe.
- A práctica da expresión oral para desenvolver a fluidez e corrección.

* O rendemento depende do estudo continuado da materia. É case imposible asimilar toda a materia mediante o estudo intensivo ao final do curso académico.

* Os alumnos, para a aprendizaxe significativa, deben realizar individualmente os exercicios que propón o profesor.

* É moi conveniente que as lecturas se fagan de forma reflexiva, reparando no uso da linguaxe.
